

ČESKÁ REPUBLIKA
ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE
Oblastní pracoviště
BRNO

Inspekční zpráva

Základní škola, Jezeřany - Maršovice, okres Znojmo

Jezeřany - Maršovice 143, 671 75 Loděnice

Identifikátor školy: 600127834

Termín konání orientační inspekce: 23. a 24. květen 2001

Čj.	122 398/2001-11039
Signatura	ol6bu105

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola sdružuje tři třídy prvního až pátého ročníku ZŠ a školní družinu. Škola uskutečňuje svou výchovně vzdělávací činnost prostřednictvím vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16 847/96 - 2. V první třídě se vzdělávají žáci prvního a čtvrtého ročníku, druhou třídu navštěvují žáci druhého ročníku a ve třetí třídě jsou žáci třetího a pátého ročníku. Škola má celkem 60 žáků. Zřizovatelem školy je obec Jezeřany - Maršovice, okres Znojmo; OÚ má sídlo na adrese: Jezeřany - Maršovice 1, 671 75 Loděnice. Základní škola je zálohovou organizací.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Při orientační inspekci byly hospitovány předměty český jazyk, matematika, prvouka a přírodověda. Kvalita podmínek a průběhu vzdělávání byla hodnocena z hlediska plánování a přípravy vyučování, podmínek materiálních, personálních a psychohygienických, dále v oblasti organizace, metod a forem práce, motivace a hodnocení žáků, interakce a komunikace. Hodnocení je strukturováno dle uvedených oblastí.

Plánování a příprava výuky

Výuka hospitovaných předmětů byla plánována v souladu s učebním plánem a s učebními osnovami realizovaného vzdělávacího programu Základní škola. Ve třetí třídě však byla konstatována značná nevyváženost v rozvržení učiva v časově tematickém plánu předmětu prvouka. Ve druhé třídě bylo učivo psaní v předmětu český jazyk strukturováno dle abecedy, nikoliv dle tvarových skupin písmen a číslic.

Příprava pedagogů na hospitované vyučovací hodiny byla rozdílná v souvislosti s kvalifikovaností, pedagogickou zkušeností i s celkovou erudicí jednotlivých vyučujících. Bylo možno sledovat vyučovací hodiny s promyšleně stanoveným vzdělávacím cílem, od něhož se organicky odvíjely sledy účinných didaktických kroků. Na druhé straně však některé hodiny byly připraveny pouze rámcově, aniž by byly vymezeny metodické postupy, jimiž by se žáci účinněji přiváděli k naplňování stanovených vzdělávacích cílů. V jedné vyučovací hodině českého jazyka byly velmi vhodně už do samotné přípravy zakomponovány konkrétní úkoly pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami (práce u počítače), jinde nebyly tyto diferencované přístupy do struktury hodin zapracovány. Při výuce některých tematických celků v českém jazyce i v matematice nebyla příprava hodin natolik důkladná, aby se předešlo několikerému dílčímu věcnému pochybení. Do přípravy jedné z vyučovacích hodin prvouky nebylo začleněno hledisko výchovné, ačkoliv to charakter probíraného učiva vyžadoval (prevence úrazů).

Kvalita plánování a přípravy výuky je hodnocena jako průměrná.

Podmínky výuky

Ve škole vyučují dvě pedagogické pracovnice, které splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro učitelství na 1. stupni ZŠ. Další dvě vyučující nejsou kvalifikovány pro učitelství. Z celkového počtu vyučovacích hodin je odučeno 58 % kvalifikovanými pedagogy a 42 % vyučujícími bez odborné a pedagogické způsobilosti. Absence učitelské kvalifikace se přes veškerou snahu dotyčných učitelek do výuky částečně

promítala.

Učebny jsou příhodně vybaveny ekologickými tabulemi, didakticky využitelnou výzdobou, audiovizuální vyučovací technikou, počítačem, magnetickými tabulemi, relaxačním kobercem; v jedné ze tříd je klavír. Kabinet je vybaven standardně, bez výraznější inovace. Učitelé mají možnost kopírovat pracovní materiály. Chybějící tělocvičnu škola nahrazuje tělovýchovně uzpůsobenou úpravou chodby, což je pro žáky výhodné zejména pro pohybové aktivity o přestávkách, ale vzhledem k výuce tělesné výchovy jde pouze o provizorní řešení (tělesná výchova však nebyla při inspekci hospitována, nebyla tedy ani hodnocena).

Psychohygienické podmínky jsou školou zajišťovány dobře. Úprava a vybavenost učeben odpovídá požadavkům výuky. Žáci mají o přestávkách možnost pohybu jak na chodbě, tak v areálu školy. Dobrá úroveň psychohygienických podmínek byla v některých vyučovacích hodinách umocňována pestrou skladbou výukových postupů a častým střídáním činností žáků; jinde však byla poněkud snižována jednotvárnou strukturou hodin. Relaxační chvílky téměř nebyly při výuce zařazovány.

Podmínky pro výuku jsou na průměrné úrovni.

Organizace, formy a metody výuky

Při zahájení téměř každé z hospitovaných vyučovacích hodin bylo žákům jasně sděleno téma nového učiva. Tato skutečnost působila pozitivně. Výchovně vzdělávací cíl však nebyl vždy přesně formulován a někdy nebyl zcela naplněn. Organizace výuky byla ve většině hospitovaných hodin důkladně promyšlená tak, aby byli všichni žáci třídy stejnoměrně vytíženi. Při zadávání úkolů se často postupovalo diferencovaně s tím, že zdatnější žáci měli možnost vypracovat další dobrovolné úkoly a žáci se specifickými vzdělávacími potřebami měli speciální zadání (např. práci na počítači). V případě vyučujících bez odborné a pedagogické způsobilosti se však nedařilo tuto skutečnost vždy sledovat a kvalifikovaně naplňovat.

V českém jazyce byl v jedné hodině uplatňován velmi zdařilý sled didaktických kroků přivádějící žáky ke zběhlosti v určování základních skladebních dvojic v mluvnickém učivu. Pomocí důsledného užívání navozujících otázek se žáci pohotově orientovali ve stavbě věty. V některých hodinách však nebylo vždy postupováno zcela důsledně, nebyla zařazována práce s chybou, nebyl kladen potřebný důraz na zpětnou vazbu a došlo k některým dílčím věcným pochybením. Při psaní bylo pamatováno na přípravné rozcvičení rukou. Při čtení byla preferována vazba na jazykové učivo - zejména na pravopis; avšak nebyla zcela důsledně sledována správná dikce při upevňování čtenářských dovedností žáků (kladení přízvuků, zřetelná artikulace, frázování apod.). Jazyková kultura nebyla při hospitovaných hodinách v jazykových projevech žáků systematicky a cíleně rozvíjena, užívání spisovné češtiny nebylo důsledné.

V matematice byly některé slovní úlohy doplňovány vhodným názorem a bylo jich výchovně využíváno. Některé úvahové postupy však nebyly graficky zcela přesně zaznamenány. Při početní rozvíčce nebylo vždy zadání úkolů natolik jasně vymezeno, aby odpovědi žáků bylo možno vždy zcela jednoznačně posoudit a vyhodnotit. Při některých početních úkonech nastávaly zbytečně dlouhé prodlevy v důsledku nepoužitého názoru a nezařazení práce s chybou.

V přírodovědných předmětech (přírodověda a prvouka) byla v některých hodinách uplatňována velmi účinně práce s učebnicí, s názorem a s doplňkovou literaturou. Učiva bylo rovněž vhodně využito v oblasti výchovné (např. ekologická výchova). Naproti tomu však v jiné hospitované hodině chybělo výchovné využití učiva (prevence úrazů) a jednotlivé činnosti žáků nebyly vymezeny tak, aby byli všichni žáci zapojeni do procesu učení.

Téměř ve všech hospitovaných hodinách chybělo závěrečné shrnutí učiva. Relaxační chvílky většinou nebyly zařazovány, což se vzhledem k věku žáků občas projevovalo únavou a sníženou pozorností dětí.

Organizace, formy a metody výuky jsou při výše uvedených rozdílnostech souhrnně hodnoceny jako průměrné.

Motivace a hodnocení

Vstupní i průběžná motivace byla uplatňována u jednotlivých vyučujících v rozdílné míře a s rozdílnou účinností. Vedle vyučovacích hodin, v nichž byli žáci velmi zaujati poutavě podávaným učivem, byla sledována i výuka, při níž děti nebyly motivovány a o učební látku projevovaly zájem zcela minimální. Průběžně byli úspěšní žáci chváleni. Otázky kladené vyučujícími žákům byly velmi často formulovány tak, že žáci odpovídali sborově, takže vyhodnocení správné odpovědi bylo velmi obtížné a zpětná vazba tím byla znesnadňována.

Kvalita vzdělávání vykazovala v oblasti motivace a hodnocení průměrnou úroveň.

Interakce a komunikace

Ve vyučovacích hodinách, které byly organizačně dobře vedeny, byla dodržována dohodnutá pravidla chování žáků a veškerá činnost podléhala stanovenému řádu a směřovala cíleně k naplňování vzdělávacího cíle hodiny. Reakce žáků na sdělované pokyny a dotazy vyučujících tak byly zcela adekvátní a pro výuku přínosné. Při občasné nedůslednosti v organizaci výukových činností však byla pracovní pohoda v některých hodinách oslabována rušivými momenty nebo nižším zájmem některých žáků o probírané učivo. Pro komunikaci mezi vyučujícími a žáky i mezi žáky navzájem byla příznačná nižší vnímavost k cílenému rozvíjení jazykové kultury.

Úroveň interakce a komunikace je hodnocena jako průměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita vzdělávání je vzhledem k hospitovaným předmětům hodnocena celkově jako průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry školy jsou přehledně zpracovány. Plánování činnosti školy však není ve všech oblastech zcela provázáno a mnohde vyznívá poněkud formálně. Ačkoliv plán činnosti školy je velmi důmyslně a důkladně zpracován, nekoresponduje zcela s vlastním plánováním výuky u jednotlivých pedagogů - např. ve věci rovnoměrného rozvržení a metodického pojetí učiva v časově tematických plánech pro konkrétní předměty nebo ve věci přidělení úvazků jednotlivým učitelkám (např. v jedné třídě se vyučují všechny vyučovací hodiny bez odborné a pedagogické způsobilosti). Plán hospitací je vypracován s ohledem na sledování konkrétních oblastí výuky.

Oblast plánování vykazuje průměrnou úroveň.

Organizování

Vzhledem k tomu, že na této malé škole vládne domácí prostředí, je i organizace činnosti školy spíše věcí osobních kontaktů a každodenní vzájemné komunikace a jeví se jako funkční.

Školní řád je vypracován s ohledem na plynulý provoz školy. Některé jeho formulace byly s vedením školy prokonzultovány s tím, že by bylo příhodné je aktualizovat nebo formulačně upřesnit. Rozvrh hodin je sestaven v souladu s příslušnou právní normou; pouze z psychohygienického hlediska je poněkud nevýhodné rozvržení hodin jazyka německého ve čtvrtém ročníku (3x týdně pátou vyučovací hodinu). Zápisy z pedagogických rad jsou řádně vedeny; chybí v nich záznamy o diskusích. Organizační řád vypracován není. Participace jednotlivých pedagogů na řízení a organizaci činnosti školy není výrazná. Většinu řídicích činností si ředitelka školy ponechává ve své pracovní náplni, aniž by některé z nich delegovala na ostatní pedagogické pracovníky. Na škole nepracuje samostatné metodické sdružení, učitelky navštěvují metodické sdružení v ZŠ Loděnice. Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy žáků jsou řádně vedeny, avšak údaje v nich nejsou vždy provázány ve vší úplnosti (např. ve věci výčtu zájmových útvarů a nepovinných předmětů). Informační systém školy je funkční; rodiče žáků jsou informováni o prospěchu a chování svých dětí obvyklými způsoby (deníčky, žákovské knížky a třídní schůzky). Při škole je zřízena rada školy. Četnými školními akcemi se škola prezentuje na veřejnosti. Název školy uvedený na kulatém úředním razítku není shodný s názvem školy, pod nímž byla škola zařazena do sítě škol.

Organizování činnosti školy je hodnoceno jako průměrné.

Vedení a motivování pracovníků

Pedagogičtí pracovníci školy se účastní značného počtu seminářů a kurzů (např. z oblasti informatiky, logopedie, protidrogové prevence, školské legislativy atd.). Kritéria pro hodnocení pracovníků jsou vypracována, ovšem ve věci odměn a osobního ohodnocení nejsou diferencována. Výraznější metodická pomoc, která by byla poskytována učitelkám bez odborné a pedagogické způsobilosti, nebyla doložena.

Vedení a motivování pracovníků má průměrnou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Plnění učebních osnov je sledováno, avšak ne vždy s ohledem na rovnoměrné rozvržení jednotlivých témat a na metodické pojetí učiva, což dokladují některé dosti povrchně sestavené tematické plány pro výuku některých předmětů (např. tematické plány zmíněné v oddílu Plánování a příprava výuky). Z hospitací ředitelky školy jsou pořizovány zápisy, které jsou kvalifikovaně vedeny. Hospitační zápisy však už nejsou provázány se záznamy o analýze zjištěných skutečností a o opatřeních přijatých k odstranění zjištěných nedostatků.

Kontrolní systém školy vykazuje průměrnou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

V oblasti řízení jsou zastoupena rovnovážně pozitiva i negativa. Celkově je řízení školy na průměrné úrovni.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy stanovená § 38 a odst. 1 písm. a) - h, j), k), l). zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Koncepce školy, plán práce školy na školní rok 2000/2001, plán hospitační činnosti, přehled hospitační činnosti ve škol. roce 2000/01
- Tematické plány hospitovaných předmětů
- Přehled vzdělávacích a akcí
- Kritéria pro hodnocení pedagogických pracovníků
- Název školy uvedený na úředním kulatém razítku

ZÁVĚR

Činnost školy je v oblasti vzdělávání i v oblasti řízení hodnocena jako průměrná.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektorka

Titul, jméno a příjmení

Podpis

PaedDr. Jitka Měřinská

.Jitka Měřinská, v.r..

V Brně dne 25. června 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy:28. 6. 2001.....

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

Mgr. Květoslava Bílová

Mgr. K. Bílová, v.r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst.7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Jihomoravského kraje	12. 7. 2001	122 466/2001
OÚ Jezeřany - Maršovice 1, 671 75 Loděnice, okr. Znojmo	12. 7. 2001	122 465/2001
Rada školy při ZŠ Jezeřany - Maršovice 143 671 75 Loděnice	12. 7. 2001	122 467/2001

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
3. 7. 2001	193/2001	Ano